

Kristdemokraterna Göteborg

VALPROGRAM 2018

- KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG

Webbplats: www.kdgoteborg.se/

Facebook: www.facebook.com/kristdemokraternagbg

Twitter: @KD_Gbg

Instagram: [kristdemokraternagbg](https://www.instagram.com/kristdemokraternagbg)

E-post: gbg@kristdemokraterna.se

Kristdemokraterna Göteborgs valprogram

DEN 9 SEPTEMBER 2018 ÄR DET VAL till kommuner, regioner och riksdag. Framför dig ser du Kristdemokraterna Göteborgs kommunpolitiska valprogram. Här får klara besked om vad en röst på Kristdemokraterna innebär, och vilka frågor som vi kommer att driva i Göteborg under den kommande mandatperioden.

Ett viktigt mål för oss är att kommunen ska prioritera sina kärnverksamheter, såsom förskola, skola och äldreomsorg. Det är särskilt viktigt i Göteborg där välfärden, efter många år av rödgrönt styre, är i stort behov av mer resurser.

Det saknas cirka 300 utbildade förskollärare i Göteborg och vår gymnasieskola har nästan minst resurser per elev i hela landet. I Lärarförbundets ranking hamnar Göteborg på plats 197 av landets 290 kommuner.

Hundratals äldre väntar i stadens äldreboendekö och hälften av alla äldre lider av ensamhet enligt Socialstyrelsen. Dessutom rankar de Göteborgs hemtjänst på plats 281 av Sveriges kommuner.

Göteborg hamnar på plats 206 i Svenskt Näringslivs årliga ranking av företagsklimatet i kommunerna, särskilt små och medelstora företag är missnöjda med bemötandet från politiker och tjänstemän.

Kommunen är en av Europas mest segregerade städer. Det visar sig inte minst i hur göteborgarna mår, i dag skiljer sig medellivslängden med upp till nio år mellan olika stadsdelar i Göteborg.

Detta är facit av att de rödgröna har haft makten i 24 år.

Vi anser att göteborgarna förtjänar ett politiskt ledarskap som på allvar tar tag i de utmaningar som staden står inför. Efter 24 år är det nu hög tid att prova något nytt. Det är dags att prova Kristdemokraternas lösningar – för det gör skillnad vem som styr.

Göteborg behöver ett nytt ledarskap, och vi behöver ditt stöd för att göra detta möjligt.

Innehållsförteckning

Fria och trygga familjer.....	4
Barnomsorg och förskola	5
Grundskolan	6
Gymnasieskolan	7
Äldreomsorg	8
Ett samhälle för alla.....	10
Trygghet och säkerhet.....	11
Integration och samhällsgemenskap.....	12
Kultur och fritid	13
Så bygger vi Göteborg	14
Trafiken i Göteborg	15
Miljö och klimat.....	16
En levande skärgård	17
Jobb och näringsliv	18
Göteborgs ekonomi.....	19

Fria och trygga familjer

*"Människor utvecklas, mognar och mår bäst i små grupper. I den lilla gemenskap som en familj utgör får familjemedlemmarna möjlighet att ge och möta kärlek, omtanke och förståelse, men också ställas inför krav och ta ansvar. På det sättet anknyter familjen som gemenskap till människans djupaste behov – behovet att bli sedd och inte vara utbytbar."*¹

Det är i mötet med andra människor vi formas som personer. Trygga familjer och andra nära gemenskaper är därför en förutsättning för ett väl fungerande samhälle. Ingen familj är dock den andra lik. Vår utgångspunkt är därför att familjen och andra nära gemenskaper själva så långt som möjligt ska ha makten att utforma den egna vardagen. Det offentliga uppdraget är att ge stöd i detta.

I dag ser vi emellertid hur många politiker, även här i Göteborg, har en tendens att vilja styra och i alltför stor utsträckning lägga sig i hur människor väljer att utforma sin vardag. Det vill vi motverka. Men det finns också tillfällen då familjen inte är den trygga plats den borde vara. Då måste det offentliga finnas där, inte minst för barnens skull. Vi ser också hur vardagen för många familjer är svår att få att gå ihop. Upplevelse av stress, tidsbrist och otillräcklighet är något som många känner igen. Där har politiken en uppdrag att skapa förutsättningar för att människor ska kunna utforma sin vardag så att stress, tidsbrist och upplevelser av otillräcklighet motverkas.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- förstagångsföräldrar ska erbjudas en gratischeck till familjerådgivningen som de kan nyttja om de vill eller har behov. Det ska finnas möjlighet att välja bland olika familjerådgivare, exempelvis genom Lagen om valfrihetsssystem, LOV.
- föräldrastödsprogram ska utvecklas och erbjudas blivande föräldrar, samt under barnets uppväxttid, vid minst två tillfällen. Detta ska även finnas tillgängligt sommartid.
- varje familj ska ha möjlighet till stöd från en familjecentral.
- familjerådgivning ska vara tillgänglig för alla och samtal ska erhållas inom max fyra veckor.
- strukturer för samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri ska utvecklas för att barn i behov av stöd ska kunna fångas upp i tid.
- förtroendevalda och personal inom kommunen ska utbildas i hur Barnkonventionen ska beaktas och tillämpas.

---

¹ Kristdemokraternas principprogram s. 91.

Barnomsorg och förskola

*"Förskoleverksamheten ska vara flexibel till sin karaktär och möta det enskilda barnets behov. Familjer ska kunna välja mellan olika omsorgsformer. God valfrihet för föräldrarna förutsätter mångfald i utbudet."*²

Barnomsorg och förskola ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och lärande. En god och stimulerande omsorg möjliggör för föräldrarna att arbeta, studera eller söka jobb men har också ett pedagogiskt uppdrag där barnen förbereds inför skolan. Det är därför viktigt att förskolor finns med tidigt i stadens planarbete. Barns och familjers behov ska vara utgångspunkten för barnomsorg och förskola där respekt för barnet, barnets föräldrar, barnets kulturella identitet och språk är grundläggande. Barnomsorg och förskola har också en särskild uppgift att fylla för barn som kommer från familjer som av olika skäl har svårt att tillgodose barnets behov.

I Göteborg har förskolan inte byggts ut i den takt som krävs. Därför har vi nu en mycket stor brist på förskolelokaler, vilket i sin tur skapar större barngrupper. Det går ut över det enskilda barnets trygghet och välmående – det kan vi aldrig acceptera. Situationen inom förskolan i Göteborg är pressad, och vi har en stor och viktig utmaning framför oss för att minska storleken på barngrupperna till den nivå som Skolverket rekommenderar. Vi ser också en tendens att förskolan gynnas framför andra omsorgsformer vilket inskränker mångfalden och begränsar familjernas möjlighet att välja.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- barngruppernas storlek i förskolan ska minska, ett maxtak på 12 barn i småbarnsgrupperna och 15 i övriga grupper ska fastställas.
- stor mångfald och valfrihet ska finnas vid val av barnomsorg och förskola genom flera alternativa utförare, aktiva erbjudanden om plats i familjedaghem samt barnomsorgspong för att ta hand om egna och anhörigas barn.
- behovet av barnomsorg under obekvämt arbetstid ska tillgodoses och det ska finnas en flexibilitet för barn till föräldralediga och arbetssökande.
- förskolans personal ska kontinuerligt erbjudas kompetensutveckling.
- strukturer för samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri ska utvecklas för att barn i behov av stöd ska kunna fångas upp i tid.
- personalen inom barnomsorg och förskola ska ges fortbildning för att tidigare upptäcka tecken på barn som far illa och hur man tillämpar anmälningsplikten.

---

² Kristdemokraternas principprogram s. 77.

Grundskolan

"Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande och dels att, tillsammans med föräldrarna, fostra eleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare. Under förutsättning att skolorna har denna utgångspunkt, följer läroplanen och lever upp till kvalitetskrav, ska de ges ett stort mått av frihet att själva utforma undervisningen."³

Nyfikenhet och sökande efter kunskap är ett grundläggande drag i den mänskliga naturen. Skolan har mot denna bakgrund i uppgift att ge varje elev så goda förutsättningar som möjligt att nå sin fulla potential. Samtidigt får vi inte glömma att föräldrarnas engagemang och inställning till skolan är avgörande för hur det går för barnen i skolan. För Kristdemokraterna Göteborg är det också viktigt att det är en fortsatt rättighet att välja skola. En mångfald av skolor, såväl avseende utförare som profil ska finnas, och aktivt skolval ska tillämpas oavsett om man söker till en fristående eller en kommunal skola.

Efter mer än 20 års rödgrönt styre är Göteborg en mycket uppdelad och ojämlig stad. Tyvärr ser vi tydliga konsekvenser av detta på Göteborgs skolor. Alltför många elever går ut nian utan godkänt i alla ämnen. Det finns även alltför många klassrum med dålig studiero, vilket gör det svårt att tillgodogöra sig undervisningen optimalt. Vi ser också hur många elever som är i behov av olika typer av stöd inte får hjälp i tid och inte sällan "faller mellan stolarna".

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- kommunalt och enskilt drivna skolor ska ges likvärdiga förutsättningar såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt.
- en elevhälsogaranti ska finnas som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan varje dag.
- nolltolerans ska gälla mot såväl mobbing som annan kränkande behandling. Arbetet mot cyberbullying ska stärkas.
- organiserad fysisk aktivitet ska förekomma varje dag i skolan.
- föräldrar ska få bättre verktyg att kunna stötta sina barn i skolarbetet genom att erbjudas särskilda utbildningsträffar i årskurs ett, fyra och sju.
- särskilt begåvade elever ska ges det stöd de behöver för att kunna utvecklas.
- grundsärskolan ska ge eleverna, utifrån deras förutsättningar, samma möjlighet till träning, utbildning och lärande som övriga elever.
- alla elever i högstadiet ska ges möjlighet att återkommande träffa utbildad studie- och yrkesvägledare för vägledningssamtal där framtida jobb är ett centralt perspektiv.
- lärarnas arbetstid ska ha fokus på mer undervisningstid och lönekonkurrens ska tillåtas även bland kommunala skolor i Göteborg för att höja lärarnas löner.
- kontinuerlig kompetensutveckling ska tillhandahållas för såväl skolledare och lärare som för övrig personal i skolan, bland annat för att tidigt upptäcka barn i behov av särskilt stöd och barn som far illa.
- strukturer för samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri ska utvecklas för att barn i behov av stöd ska kunna fångas upp i tid.

---

³ Kristdemokraternas principprogram s. 78.

Gymnasieskolan

”Gymnasieskolan ska i hög grad utgå från elevernas behov och intressen och bör därför präglas av mångfald. Ett brett spektrum av både teoretiska och praktiska utbildningar ska erbjudas eleverna.”⁴

Gymnasieskolan ska ge en stabil grund inför vuxenlivet såväl för den som planerar att studera vidare som den som vill gå ut direkt på arbetsmarknaden. Möjligheten att studera är dock inget som ska vara begränsat till ett visst åldersspann. Möjligheten att komplettera sina studier ska finnas under hela livet. Gymnasiesärskolans uppdrag är att se till att eleverna, utifrån sina förutsättningar, får samma rätt till utbildning och lärande som andra elever.

Göteborgs gymnasieskola har nästan minst resurser per i elev i hela landet. Underfinansieringen har pågått under flera år, vilket har fått konsekvenser för såväl kvaliteten i undervisningen som för arbetsmiljön. Elevpengen måste därför öka. Vi ser även hur allt för många elever inte slutför sina gymnasiestudier, särskilt gäller detta elever som börjar på något av de individuella programmen inklusive språkinträdning. Det är också många som upplever att de valt fel program och därför byter till ett annat, vilket ofta innebär att gymnasietiden förlängs.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- en elevhälsogaranti ska finnas som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan regelbundet.
- varje gymnasieskola ska ha ett ansvar att snabbt och aktivt följa upp de elever som har hög frånvaro.
- alla elever ska ges möjlighet att återkommande träffa utbildad studie- och yrkesvägledare för vägledningssamtal där framtida jobb är ett centralt perspektiv.
- gymnasiesärskolan ska verka för att de elever som har intresse och möjlighet ska erbjudas praktik eller lärlingsplatser.
- elever i gymnasieskolan ska ges möjlighet att läsa högskolekurser.
- lärarnas arbetstid ska ha fokus på mer undervisningstid.
- lönekonkurrens ska tillåtas även bland kommunala skolor i Göteborg för att höja lärarnas löner. Rektors arbete ska premieras högre och lönen höjas.
- kontinuerlig kompetensutveckling ska tillhandahållas för såväl skolledare och lärare som för övrig personal i skolan.
- ett nära samarbete ska finnas mellan skolan och det lokala näringslivet. Här är fler lärlingsutbildningar en viktig del.
- gymnasieskolan ska som helhet uppmuntra ideellt engagemang i föreningar, idrottsorganisationer och liknande.

---

⁴ Kristdemokraternas principprogram s. 80.

Äldreomsorg

”Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov. Denna samhällsliga skyldighet innebär att äldreomsorgen måste vara väl utbyggd med hemtjänst och hemsjukvård, olika former av dagverksamhet samt ett varierat utbud av boendeformer.”⁵

Människovärdet beror inte på åldern eller den egna förmågan. Äldreomsorgen ska därför präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov. Möjligheten till inflytande och valfrihet ska därför vara stor, och det är viktigt att kommunens vård och omsorg är personcentrerad. Närhet och gemenskap är grundläggande mänskliga behov, något som det offentliga inte fullt ut kan tillfredsställa. Av denna anledning måste äldreomsorgen måna om ett gott samarbete med exempelvis anhöriga, föreningar och andra ideella krafter. En annan viktig aspekt är att IT, TV-spel och träningsmöjligheter i dag är en självklar del i våra liv. Det finns ingen anledning att det ska ändras bara för att vi blir äldre. Kristdemokraterna Göteborg kommer alltid att stå upp för att de äldre i så stor utsträckning som möjligt ska kunna leva det liv som de gjorde, gör och vill göra.

Inför valet 2010 lovade Socialdemokraterna att Göteborg skulle vara bäst av storstäderna på äldreomsorg. Det kan låta som ett bra mål, men sanningen är att Göteborg låg i topp när löftet formulerades. Sedan dess har det bara gått utför och vi har blivit omsprungna av både Malmö och Stockholm i flera av de indikatorer som Socialstyrelsen presenterar årligen. Men i stället för att på allvar förbättra situationen inom äldreomsorgen har det rödgröna styret lagt stor energi på att riva upp äldres möjligheter till valfrihet inom hemtjänsten. Kristdemokraterna Göteborg kommer att göra allt vi kan för att försvara denna valfrihet – för oss finns det ingen övre åldersgräns för rätten att bestämma över sin vardag.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- det ska vara möjligt att välja äldreboende genom Lagen om valfrihetssystem, LOV.
- varje person över 85 år som vill, ska garanteras plats på ett äldreboende utan biståndsbedömning.
- antalet hemtjänstpersonal per hemtjänsttagare ska inte överstiga 10 olika personer per 14-dagarsperiod.
- de äldre över 75 år, som vill, ska erbjudas möjlighet till hemtjänst utan biståndsbedömning. Förenklad biståndsbedömning ska gälla för personer som fyllt 80 år och som önskar enklare serviceinsatser som exempelvis hjälp med städning, handling och social gemenskap.
- hög kvalitet och stor valfrihet vad gäller maten ska garanteras inom äldreomsorgen. Äldre som får hemsänd mat ska få utökad valfrihet genom möjlighet att välja leverantör.
- alla stadens äldreboenden ska erbjuda kvällsmat eller nattmål till de boende, och tillse att ingen har längre nattfasta än elva timmar.
- medel till äldreomsorgen ska öronmärkas och inte vara möjliga att omfördela i stadsdelen.
- det ska finnas god tillgång till trygghetsboenden.
- Göteborgs stad ska driva hemtagningsteam, med rätt kompetenser, över hela staden för att underlätta hemgången från sjukhus till det egna boendet.

---

⁵ Kristdemokraternas principprogram s. 59.

- användandet av välfärdsteknologi för såväl brukare, anhöriga som personal, bör utvecklas i syfte att öka trygghet, aktivitet och delaktighet samt stärka integritet och självbestämmande.
- kommunen ska se över behovet av nya träffpunkter för äldre och tillsätta en koordinator som samordnar civilsamhällets verksamheter för äldre.
- Göteborgs stad ska kontinuerligt följa upp värdighetsgarantierna, och utreda möjligheten till kompensation då värdighetsgarantierna inte efterlevs.
- brukarundersökningar och kvalitetsuppföljningar ska utföras regelbundet och redovisas öppet och lättförståeligt på exempelvis kommunens hemsida, för att underlätta för den äldre eller dennes anhöriga att välja utförare.
- alla ska garanteras en värdig vård i livets slutskede genom att den palliativa vården utvecklas i samverkan med regionen, och genom att palliativ och geriatrisk kompetens ska finnas på alla vårdboenden.
- cheferna inom äldreomsorgen ska ha ett rimligt antal medarbetare att ansvara för och det ska finnas en tydlig plan över staden kring friskvård för medarbetarna.
- alla som fyllt 80 år ska erbjudas hembesök för att få information om kommunens verksamhet och ges möjlighet att framföra önskemål.
- de olika verksamheterna ska så långt som möjligt anpassas för att möta varje persons behov vad gäller intressen, språk, livsåskådning och vårdbehov exempelvis genom profileringar och temaboenden.

Ett samhälle för alla

*"Myten om den perfekta människan som ideal och norm riskerar att bli ett hot mot viktiga värden som delaktighet och solidaritet. Politiken måste förankras i en människosyn som både tillmäter människan ett absolut och okränkbart värde och erkänner att alla människor är olika med olika begåvning, intressen och förutsättningar."*⁶

Detta är en utgångspunkt för vår politik när det gäller människor med olika typer av funktionsnedsättning men även personer som på olika sätt hamnat i ett socialt utanförskap eller en social utsatthet. Gemensamt för oss människor är att vi är sociala varelser med behov av små, naturliga gemenskaper. Därför bör i normalfallet familjen och andra anhöriga ges en central plats i det stöd som ges. Insatserna ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafter som finns hos varje person - det personliga ansvaret ska alltid beaktas.

Att regeringen vid flera tillfällen har uttalat att den vill göra besparingar på assistansersättningen har varit förödande. Många människor har fått avslag eller förlorat sin personliga assistans trots rätt till insatsen. Kristdemokraterna Göteborgs kommer därför, tillsammans med våra politiker på riksnivå, att fortsätta kämpa för att LSS ska värnas och utvecklas, inte avvecklas. Vi ser också att det finns många som lever i olika typer av utsatthet, särskilt sårbara är barn i otrygga hem. Runt var femte barn lever exempelvis i förhållanden där båda eller någon förälder har ett riskbruk eller missbruk av alkohol. Alltför många ungdomar har även själva destruktiva dryckes- och drogvänor.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- när personer inom LSS erbjuds boende ska stor vikt läggas vid personliga önskemål.
- kommunens tjänster inom LSS, dagligverksamhet och assistans ska prövas med upphandling enligt Lagen om valfrihetssystem, LOV.
- kommunen ska bedriva ett aktivt arbete för att motverka risk- och missbruk vad gäller alkohol, droger, spel och nätanvändande. Särskilt fokus ska läggas på barn och unga.
- "Första linjen" ska inrättas i samarbete med regionen dit barn och ungdomar och vårdnadshavare kan vända sig för att snabbt kunna få stöd och vägledning.
- arbetslösheten bland funktionsnedsatta ska minskas genom införandet av en head-huntingenhet som ska matcha funktionsnedsatta med lediga tjänster i staden.
- "Bostad först"-modellen, att den som är hemlös måste få sin bostadssituation löst innan han eller hon kan ta itu med andra problem, ska vara huvudfokus i kommunens arbete mot hemlöshet. Likaså ska en "Tak över huvudet- garanti" införas.
- kommunen ska ha ett aktivt arbete i samverkan med bostadsföretagen för att kunna förebygga vräkning, särskilt där barn finns med i bilden.
- kommunen ska erbjuda ekonomisk rådgivning för svårt skuldsatta personer.
- utifrån förmåga och förutsättningar ska praktik, lärlingsplats eller ordinarie arbete kunna prövas som alternativ till daglig verksamhet.
- antalet hemtjänstpersonal per hemtjänsttagare ska inte överstiga 10 olika personer per 14-dagarsperiod.
- allmännyttan ska tillhandahålla ett tillräckligt antal bostadssociala kontrakt.

---

⁶ Kristdemokraternas principprogram s. 68.

Trygghet och säkerhet

”Det viktigaste sättet att bekämpa brottslighet är genom förebyggande insatser och det är framför allt vuxnas ansvar gentemot barn och ungdomar. Familjens roll att fostra och leda de unga är av största vikt... Samhället måste vidare ge tydliga signaler om vad som är rätt och vad som är fel. En snabb reaktion på begångna brott och en ökad upptäcktsrisk för förövarna är viktigt.”⁷

För att Göteborg ska vara attraktivt krävs det att medborgarna upplever kommunen som trygg. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och hur vi arbetar med ljussättning till att bekämpa organiserad brottslighet och allt däremellan. I grunden handlar det dock om ett samhälle där medborgarna känner tillit, tillit till varandra och tillit till samhällets institutioner. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll. I föreningsengagemang fostras vi till tillit, ansvarstagande och civilkurage.

De partier, både till vänster och höger, som försöker få oss att tro att det finns enkla lösningar är också de ett hot mot Göteborg. Det är genom långsiktiga satsningar - som vi beskriver i andra delar av valprogrammet - exempelvis på förbättrat företagsklimat, stärkt civilsamhälle och fler tidiga insatser för barn som Göteborg blir en stad där alla kan känna trygghet, överallt. Men för att komma igång med det arbetet krävs ett nytt ledarskap med en ny politik efter valet 2018. Det krävs också stöd ifrån staten exempelvis i form av skärpta vapenlagar och möjlighet till anonyma vittnesmål för att skapa större trygghet här och nu.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- kommunen ska vara med och finansiera lokal polis, som ska vara anställd i samma polisorganisation som övriga poliser.
- personalen inom förskola, skola och socialtjänst ska fortbildas för att kunna upptäcka tecken på organiserad brottslighet, radikaliserings och våldsbejakande extremism.
- Göteborgs stad ska satsa på fler trygghetsfrämjande kameror.
- aktivt uppföljningsarbete ska göras inom socialtjänsten för att uppmärksamma personer som återkommande förekommer i ärenden inom barn- och ungdomsenheten.
- kontaktmannaskap för unga som begått kriminella handlingar ska finnas.
- avhoppjourer ska utvecklas, dit personer som vill lämna sitt kriminella liv kan vända sig.
- bekymringssamtal, orosmöten och liknande bör erbjudas som behandling till personer som ingår i kriminella strukturer.
- trygghetsperspektivet ska vara en integrerad del i stadsbyggnadsarbetet för att undvika att miljöer skapas som upplevs otrygga.
- ”24-timmarsgaranti” mot klotter ska införas för att minska upplevelsen av otrygghet.

---

⁷ Kristdemokraternas principprogram s. 37.

Integration och samhällsgemenskap

”Det svenska kulturarvet, byggt på kristen etik och humanism och därmed en del av den västerländska kulturen, har bidragit till skapandet av vårt lands lagstiftning och rättstradition. Denna etiska grund utgör ett sammanhållande kitt för ett mångkulturellt samhälle, som innebär att många kulturer, religioner, livsstilar, språk och erfarenheter lever sida vid sida och berikar varandra.”⁸

En vital samhällsgemenskap innebär att medborgarna känner delaktighet och tar ansvar inte bara för de närmaste utan för hela samhället. Denna känsla av delaktighet, tillit och ansvarstagande är avgörande för ett gott samhälle. Den är dessutom en god grund för en fungerande integration. Om integrationen däremot misslyckas är det i sig ett hot mot samhällsgemenskapen. Här ställs krav på oss som bor här sedan länge att vara öppna och inkluderande men också på dem som kommer hit att anstränga sig att bli en del av sitt nya land.

Göteborg präglas i dag av stora skillnader och är en av Europas mest segregerade städer. Det speglar sig mycket tydligt i hur göteborgarna mår – i dag skiljer sig medellivslängden mellan olika delar av Göteborg med upp till nio år. Om vi inte vänder utvecklingen gällande integrationen kommer problemen att fördjupas.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- kommunen ska ha väl utarbetade planer för hur ensamkommande flyktingbarn snabbt ska kunna komma in i skolan, lära sig språket och få grundläggande kunskaper om det svenska samhället.
- samhällsorienteringen ska utökas med mer undervisning om värderingar, jämlikhet och jämställdhet samt sociala och etiska koder i Sverige.
- SFI ska erbjudas även under föräldraledighet.
- SFI-elever ska ges ökade möjligheter till modersmålsstöd.
- SFI-undervisning ska kombineras med praktik.
- Nyanlända ska erbjudas starta eget-utbildning på hemspråket.
- informationskampanjer om hedersrelaterat våld och förtryck ska genomföras där det informeras om rättigheter samt om det stöd och den hjälp som finns.
- kommunen ska stödja föreningar som arbetar aktivt med att få med nyanlända i sina verksamheter.

---

⁸ Kristdemokraternas principprogram s. 105.

Kultur och fritid

”Ett vitalt civilsamhälle är av stor betydelse eftersom engagemang i föreningar, frivilligorganisationer och samfund innebär demokratisk fostran och normöverföring. Det främjar också det personliga ansvarstagandet. Dessutom är det civila samhället en mötesplats där sociala kontakter skapas och utvecklas både inom och mellan generationer.”⁹

Ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och friluftsliv bidrar till ett samhälle där det är gott att leva. Något som också har stor betydelse för att göra Göteborg än mer attraktivt. Kulturen och föreningslivet för samman människor av olika ursprung och med olika bakgrund, och bidrar till kunskap och förståelse. Det göteborgska kulturarvet har alltid berikats av människor med annan kulturell bakgrund än den svenska. Det offentliga ska dock inte primärt utföra verksamheten, däremot i samverkan med civilsamhälle och näringsliv skapa förutsättningar för att medborgarna ska kunna erbjudas ett rikt och varierande kultur-, fritids- och friluftsliv.

Ett problem är att såväl ideellt engagemang som deltagande i kulturaktiviteter är ojämnt fördelat bland medborgarna. Samtidigt som engagemangsgraden generellt sett är hög står många i socialt utsatta områden helt utanför det organiserade civilsamhället, personer som i större utsträckning även är arbetslösa. Detta är ett hot mot samhällsgemenskapen.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- en fritidspeng ska finnas som kan sökas av barnfamiljer med försörjningsstöd för att stödja barnens föreningsengagemang.
- arbetet med att erbjuda kultur på äldreboenden i samverkan med kulturinstitutioner och civilsamhälle ska fortsätta att utvecklas.
- den avgiftsfria simundervisningen för barn ska genomföras i samarbete med simföreningarna, istället för i kommunal regi.
- det ska finnas tillräckligt med platser som uppmuntrar till spontanidrott i kommunen.
- kultur- och fritidspolitiken ska kännetecknas av mångfald och tillgänglighet för alla.
- civilsamhället, exempelvis idrottsföreningar, studieförbund, friluftsförbund, samfund och andra organisationer ska ha en betydande roll i att bedriva kultur- och fritidsverksamhet.
- kommunala anläggningar såsom idrottshallar och skolor ska vara tillgängliga för föreningslivet.
- Föreningar ska även erbjudas att själva driva anläggningar där så är möjligt.
- människor med funktionsnedsättning ska ha tillgång till kultur som alla andra, efter egna önskemål och intressen. Bara i sista hand bör man använda alternativa lösningar.
- kulturskolan ska vara en prioriterad del i kommunens barn- och ungdomsverksamhet med ambitionen att fler barn och unga ska nås av verksamheten.

---

⁹ Kristdemokraternas principprogram s. 98.

Så bygger vi Göteborg

”Ett samhällsbyggande utifrån en kristdemokratisk värdegrund innebär att planera för trygga och vackra miljöer där invånarna själva tar aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer.”¹⁰

När Göteborg planeras ska vi sträva efter långsiktig kvalitet och hållbarhet – ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Bostäder ska planeras för olika människors behov. Hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter samt kommersiella lokaler och offentlig service ska blandas för en levande stadsmiljö. Det är även viktigt att det byggs mer småhus. Det ska finnas plats för alla nödvändiga verksamheter. Tillräcklig plats för förskolor och skolor ska finnas i planerna, liksom plats för exempelvis idrottsverksamheter. Vi måste bygga hela samhällen. Vi vill att fler ska kunna planera, genom att släppa in externa aktörer i planprocessen, men vi vill också att kommunens krav ska förenklas och ligga i nivå med nationella riktlinjer.

Under lång tid har det byggts alldeles för lite i Göteborg, och det är i dag brist på såväl bostäder, som kontor och andra verksamhetslokaler. Bostadsbristen drabbar alla de som letar bostad, och bristen på kontor drabbar företag som vill och kan växa, men som inte hittar lämpliga lokaler. Det i sin tur hämmar företagsklimatet och innebär mindre skatteintäkter för staden. Vi ser även hur bostadsbristen tvingar kommunen till akuta lösningar för bland annat hemlösa, missbrukare, familjer med försörjningsstöd och funktionsnedsatta. Det drabbar framför allt de berörda människorna, men det kostar också kommunen stora summor pengar. Allt detta visar på att byggtakten i Göteborg måste öka.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- privat initiativrätt ska införas så att enskilda exploatörer själva ska kunna göra det arbete som krävs för att kommunen ska kunna pröva planen. På så sätt snabbar vi på planprocessen och ökar byggtakten.
- fler småhus ska planeras i Göteborg.
- förskolor, skolor samt boende för äldre och för människor med funktionsnedsättning ska finnas med tidigt i planarbetet.
- när områden planeras ska kommunen eftersträva en blandning av olika upplåtelseformer.
- stadsdelar ska planeras för både bostäder, arbetsplatser och kommersiella aktiviteter.
- vid bostadsplanering ska möjligheterna att få bostad för personer som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden beaktas.
- kommunen ska införa kommunala markupplåtelsegarantier för verksamheter såsom äldreboenden, förskolor och skolor.
- grönytor ska planeras utifrån kvalitetsmått och inte bara kvantitetsmått.

---

¹⁰ Kristdemokraternas principprogram s. 101.

Trafiken i Göteborg

”Ett väl fungerande system av vägar, järnvägar, flygförbindelser, sjöfart samt tillförlitliga elektroniska kommunikationer med hög prestanda är en förutsättning för regional balans, ekonomisk utveckling och mänsklig kontakt.”¹¹

En modern stad är beroende av resor och transporter. Behovet av resande kommer med allra största sannolikhet att öka i framtiden. Alla människor är olika och har olika behov av kommunikationer. Därför är det viktigt att olika former av mobilitet utvecklas i samhället och här behövs alla trafikslag. Vi menar att planeringen måste anpassas efter människors behov av resande i första hand för att skapa en stad öppen för alla.

I dag klarar kollektivtrafiken inte av att möta varje persons unika livssituation, och många måste välja bilen för att få vardagen att gå ihop. Därför behöver framkomligheten för bilar i en stad som växer säkerställas. Likaså är goda parkeringsmöjligheter en nödvändighet för att underlätta livspusslet för göteborgarna, men också för att handeln och evenemangsnäringsen ska kunna fortsätta att utvecklas. Vi ser därför vikten av att staden behåller de parkeringsplatser som vi faktiskt kan ha kvar.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- trängselskattestationerna på Hisingen ska flyttas ner till området kring älvförbindelserna.
- Backaundantaget för trängselskatt ska träda i kraft snarast.
- kollektivtrafiken ska fortsätta att utvecklas både vad gäller spårvagnar, bussar och båtar.
- en god tillgång till parkeringsplatser måste säkerställas.
- förutsättningarna för bilpooler måste förbättras och det ska finnas en god laddinfrastruktur för elbilar.
- ett program för gångtrafikanter ska tas fram för att stärka det strategiska arbetet.
- säkra och yteffektiva cykelparkeringar, pumpstationer, bättre och längre cykelvägar och höjd säkerhet för cyklister behöver utvecklas.
- låncykelsystemet ska utvecklas och täcka en större del av Göteborg och gärna samordnas med Mölndal och Partille.
- transportbehoven för gods måste tillgodoses.

---

¹¹ Kristdemokraternas principprogram s. 122.

Miljö och klimat

”Vi ska agera med en långsiktig helhetssyn med respekt för vår samtida omgivning och kommande generationer. Förvaltarskapet gäller både de egna personliga tillgångarna och de materiella värdena; miljö och naturresurser. Vi ska agera på ett sådant sätt att vi med stolthet kan överlämna frukterna av vårt arbete.”¹²

Förvaltarskapstanken är bärande del i den kristdemokratiska ideologin. På miljöområdet innebär det att vi inte får förbruka vår jord och dess tillgångar. Den kanske viktigaste miljöfrågan att arbeta med idag är att motverka uppvärmningen av jorden. Näringslivet står för en viktig pusselbit när det gäller att hantera klimatutmaningarna och ligger ofta i framkant. Även Göteborgs stad har en nyckelroll i arbetet att bygga ett samhälle där skadlig miljöpåverkan minimeras, energin är förnyelsebar, trafiksystemen hållbara, bostadsmiljöer sunda och där naturresurser tas tillvara i ett kretslopp. När staden växer måste det ske på ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt. Det är också viktigt att hantera frågan om gifter och hormonstörande ämnen, inte minst i barns närmiljö.

Arbetet med att nå de miljömål som Göteborg satt upp måste intensifieras. I dag har vi stora utmaningar inom viktiga områden som frisk luft, giftfri miljö och hav i balans. Det går inte att spara sig till en bra miljö utan vi är beroende av innovationer och teknisk utveckling för att klara miljömålen.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- hormonstörande ämnen ska fasas ut. Särskilt viktigt är detta i miljöer där barn och unga vistas, exempelvis förskolor och skolor. Kommunens skolor ska vara giftfria.
- försöken med elbussar ska byggas ut med fler linjer och andelen hybridbussar i ordinarie trafik ska öka.
- arbetet med en ny kretsloppspark i södra Göteborg som komplement till Alelyckans kretsloppspark ska påbörjas.
- Göteborgs stad ska verka för att medborgarnas resvanor blir allt mer hållbara.
- upphandling av närodlade livsmedel ska främjas genom mindre omfattande upphandlingar för att fler och mindre leverantörer ska kunna medverka.
- staden ska i samverkan med andra myndigheter och kommuner säkra dricksvattentillgången och att vattenburen smitta inte förorenar vårt dricksvatten vid en framtida klimatförändring.
- Göteborgs stad ska fortsätta arbetet för att minska mängden dagvatten i avloppssystemet för att förhindra att avloppsvatten svämmas över ut i älven.
- kommunen ska planera för en hälsofrämjande närmiljö som innebär närhet till grönområden.

---

¹² Kristdemokraternas principprogram s. 137.

En levande skärgård

”Alla människor ska oavsett bostadsort kunna få del av samhällets grundläggande sociala rättigheter och ges rimliga förutsättningar att försörja sig och utveckla sin bygd... De lokala och regionala förutsättningar som finns i form av naturresurser och människors kompetens och kreativitet ska stödjas och främjas.”¹³

Göteborgs skärgård är en fantastisk tillgång som är mycket populär, både bland de göteborgare som bor där och bland besökare. Göteborg är närheten till vattnet. Närhet till vatten är attraktivt, trevligt och vackert, men vattnet bidrar också till viktiga näringar, hamn- och rederiverksamhet, både i dag och historiskt. Ingenstans är detta så tydligt som i skärgården. Kristdemokraterna anser att det är dags att starta nästa Science Park, Södra Skärgården Science Park, med fokus på de maritima näringarna. På så sätt kan kommunen ta en aktivare roll i utvecklingen av dessa men också öka den egna kunskapen om dessa och bidra till att stärka en hållbar utveckling för näringen.

Mycket fungerar i dag bra i Göteborgs skärgård. Livskvaliteten och sysselsättningsgraden är hög. Men även om Södra Skärgården ibland ses ett av Göteborgs mest välmående områden har de precis som alla andra sina egna utmaningar. I vissa avseenden kan utmaningarna jämföras med de i glesbygd. Kristdemokraterna vill att Göteborgs skärgård ska vara levande året om. Skärgården ska kunna utvecklas och växa. Boende och verksamma ska kunna leva och verka på öarna, men det är också viktigt att välkomna och underlätta för turister. Besöksindustrin är en viktig näring för Göteborg och den ska värnas, utan att för dess skull försvåra för andra.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- skolan i Södra skärgården ska förstärkas genom extra satsningar.
- en förhöjd subvention för trygghetsboende i områden med stor andel äldre, såsom Södra skärgården, ska utredas.
- äldreomsorgen i Södra skärgården ska förstärkas genom extra satsningar.
- Södra Skärgården Science Park för maritima näringar ska startas upp.

---

¹³ Kristdemokraternas principprogram s. 133.

Jobb och näringsliv

”Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Detta innebär i sin tur att ett gott klimat måste skapas och vidmakthållas för ett dynamiskt småföretagande, där enskilda människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att blomma ut.”¹⁴

Företagande är grunden för den gemensamma välfärden. De som arbetar betalar de skatter som finansierar bland annat barnomsorg, utbildning, sjukvård och äldreomsorg. Allt detta finns tack vare dessa människor och de företagare som anställt dem. Utan dem hade välfärden inte kunnat byggas upp, än mindre upprätthållas. Att förbättra attityderna till företagande är därför en angelägen politisk fråga. För Göteborg stad handlar det om att skapa en förståelse för företagens situation och behov. Vi ser även vikten av att Göteborgs stad tar initiativ till samverkan mellan olika aktörer som kommun, region, arbetsförmedling och försäkringskassa för att människor ska kunna gå från arbetslöshet till studier eller arbete.

Svenskt Näringsliv har under ett antal år tagit fram en ranking över företagsklimatet i Sveriges kommuner. I rankingen får Göteborgs stad låga placeringar och av materialet framgår att företagare upplever Göteborg som en allt sämre kommun att verka i. Det är ett stort misslyckande, inte minst med tanke på att Göteborg har flera stora företag, universitet och teknisk högskola, närhet till flygplats och relativt bra kommunikationer. Trots återhämtningen på arbetsmarknaden finns det alltför många som står utanför, framför allt människor med ohälsa eller funktionsnedsättningar och personer med otillräcklig kompetens. Därtill finns i dag en stor grupp förhållandevis nyanlända som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap om de inte kommer in på arbetsmarknaden.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT:

- servicegarantier ska införas för att skapa rätt förväntningar hos stadens kunder/medborgare på stadens tjänster samt skapa incitament för den kommunala förvaltningen att leva upp till sina åtaganden på ett korrekt sätt.
- utmaningsrätt ska tillämpas för att öka mångfalden av utförare inom olika kommunala verksamheter.
- ideella sektorn ska uppmuntras till socialt företagande och då särskilt som utförare av välfärdstjänster.
- kommunala tjänstemän och politiker ska utbildas i betydelsen av företagsamhet och entreprenörskap.
- Göteborgs stad ska i samverkan med näringslivet intensifiera arbetet för att fler personer långt från arbetsmarknaden ska kunna få praktikplats.
- arbetslösheten bland funktionsnedsatta ska minskas genom införandet av en head-huntingenhet som ska matcha funktionsnedsatta med lediga tjänster i staden.
- kommunen ska satsa på entreprenörskap i grundskolan och gymnasieskolan.
- nystartade företag genom ett informationsutskick ska informeras om det stöd och den hjälp som finns att få i Göteborg – i syfte att underlätta företagandet och få fler företag att överleva.

---

¹⁴ Kristdemokraternas principprogram s. 126.

- de offentliga upphandlingarna ska förenklas.

Göteborgs ekonomi

”Ett gott samhälle kan inte förverkligas utan en väl fungerande samhällsekonomi med politisk och personlig frihet i balans. Dessutom krävs en långsiktighet vilket förutsätter ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.”¹⁵

Ett välmående näringsliv och fler personer i arbete skapar de skatteintäkter som krävs för en fungerande välfärd. Men ett gott samhälle behöver även en väl fungerande offentlig sektor. Göteborgs stad har fått ett allt större åtagande, vilket innebär att arbetsgivaransvaret omfattar fler anställda och fler yrkeskompetenser. Det ställer större krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna. Det ställer också krav på ständiga prioriteringar, effektivisering och förnyelse av verksamheterna.

En utmaning för Göteborgs stads ekonomi är att med en åldrande befolkning är det fler som ska försörjas. Ett liknande problem uppstår om vi får stora grupper som hamnar utanför arbetskraften på grund av misslyckade studier eller bristande integration. Därför behöver vi föra en diskussion om vad vi faktiskt kan förvänta oss att det offentliga står för, men också hur Göteborgs stads verksamhet kan utvecklas och bli mer effektiv. För Kristdemokraterna Göteborg är det självklart att kommunen i första hand ska ägna sig åt sin kärnverksamhet, såsom förskola, skola och äldreomsorg.

Vi ser hur Göteborg präglas av bristande likvärdighet, utdragna kommunala processer och otydlighet i vem som ansvarar för vad. Inom exempelvis funktionshinderområdet skiljer bedömningar sig åt beroende på vilken stadsdel som gör prövningen. Mot bakgrund av detta tycker vi att det är dags att avveckla stadsdelarna.

KRISTDEMOKRATERNA GÖTEBORG ANSER ATT

- Göteborgs stad ska alltid prioritera kärnverksamheterna, såsom förskola, skola och äldreomsorg.
- det är dags att avveckla stadsdelarna.
- välfärdstjänsterna ska kunna levereras av en mångfald av utförare, bland annat genom att använda Lagen om valfrihetssystem, LOV, utmaningsrätt och Lagen om offentlig upphandling, LOU.
- det ska utfärdas tydliga kommunala servicegarantier för kommunens tjänster, med tydliga besked om vilka effekter det blir för kommunen om garantin inte uppfylls.
- arbetet med att radera osakliga löneskillnader måste fortgå utifrån grundprincipen att lika arbete ska ersättas lika.
- kommunen ska inte överta föreningars och enskildas ansvar eller uppgifter, utan istället vara ett stöd om så behövs.
- kommunen ska ha tydliga uppförandekoder för att kunna ställa och följa upp sociala, miljömässiga och etiska krav vid upphandling.

---

¹⁵ Kristdemokraternas principprogram s. 115.

Kristdemokraterna Göteborg

Drottninggatan 30, 411 14 Göteborg
Tel 031-13 89 30, E-post; gbg@kristdemokraterna.se